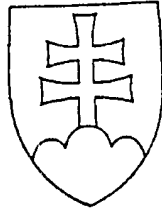

Slovenskej republiky

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **D. S.**, S., Žilina, zast. JUDr. P. Z. advokátom, Š., Žilina, proti žalovanému: **F. s.r.o.**, O. Trenčín, zast. JUDr. M. H. B. Prievidza, **o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. marca 2008 č. k. 16 Cob 6/2008-101 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. marca 2008 č. k. 16 Cob 6/2008-101 **z a m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom zmenil žalobu zamietajúci rozsudok súdu I. stupňa tak, že určil čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere č. 71003 zo dňa 03. 01. 2007 v článku III, odsek 4... povinnosť znášať dojednanú splátku mesačného príslušenstva však zostáva zachovaná, pokiaľ sa účastníci tejto zmluvy nedohodnú písomným dodatkom k tejto zmluve inak, ďalej v článku III, odsek 7, písm. B. zaväzuje sa nijako nespochybňovať platnosť tejto zmluvy o úvere, ani súčasne uzatvorenej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktoré obe uzatvorili slobodne a bez toho, aby jeho zmluvná voľnosť pri uzatváraní bola akokoľvek obmedzená, a vo zvyšku žalobu zamietol.

V časti výroku o náhrade trov prvostupňového konania zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Podľa odôvodnenia rozsudku účastníci uzavreli dňa 03. 01. 2007 zmluvu o úvere č. 71003 podľa § 497 Obch. zák., na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver 105 000,-Sk, ktoré sa žalobca zaviazal vrátiť formou 35-tich pravidelných mesačných splátok po 5 250,-Sk a poslednú 36. splátku v sume 110 250,-Sk, splatnú dňa 03. 01. 2010.

Podľa čl. III, odsek 4 predmetnej zmluvy o úvere sa účastníci tejto zmluvy o úvere ďalej dohodli tak, že splatenie úveru sčasti alebo aj v celej výške je prípustné aj pred dňom splatnosti, minimálne však po troch mesiacoch od uzavretia tejto zmluvy, povinnosť znášať dojednanú splátku mesačného príslušenstva však zostáva zachovaná, pokiaľ sa účastníci tejto zmluvy nedohodnú písomným dodatkom ku tejto zmluve inak.

Podľa článku III, odsek 7, písm. b/ predmetnej zmluvy o úvere dlžník vyhlasuje, že v prípade, ak poskytnutý úver s príslušenstvom nebude splácať a nespladí riadne, včas a v celej výške, tak ako je to uvedené v tejto zmluve a ak sa následkom porušenia zmluvných dojednaní na jeho strane stane veriteľ definitívnym vlastníkom predmetu zabezpečenia pohľadávky, zaväzuje sa nijako nespochybňovať platnosť tejto zmluvy o úvere, ani súčasne uzatvorenej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktoré obe uzatvorili slobodne a bez tohto, aby jeho zmluvná voľnosť pri uzatváraní bola akokoľvek obmedzená.

Žalobca následne žalovanému uhradil dňa 29. 01. 2007 sumu 120 750,-Sk, dňa 04. 05. 2007 sumu 5 250,-Sk, dňa 04. 06. 2007 sumu 5 250,-Sk. Žalobca listom zo dňa 29. 01. 2007 požiadal žalovaného o vystavenie kvitancie ako dôkazu o riadnom a včasnom vrátení poskytnutého úveru, a o spätný prevod vlastníckeho práva k bytu. Žalovaný listom zo dňa 20. 02. 2007 žalobcovi oznámil, že splatenie úveru v zmysle úverovej zmluvy, vrátane dohodnutého mesačného navýšenia istiny, trvá. Žalobca navrhol listom zo dňa 20. 09. 2007 žalovanému mimosúdnu dohodu s tým, že žalovanému zaplatil istinu a úroky z úveru 26 250,-Sk. Žalovaný s dohodou nesúhlasil, pretože považoval zaplatenie príslušenstva úveru za neprimerane nízke.

Na rozdiel od súdu 1. stupňa, ktorý konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle § 80 písm c/ O.s.p., odvolací súd uzavrel, že tento je daný existenciou aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, a to predovšetkým neistoty v otázke rozsahu a splatnosti žalobcovho záväzku voči žalovanému.

Odvolací súd posúdil vec podľa ustanovení Obchodného zákonníka, o ktorého aplikácii sa účastníci výslovne dohodli a aplikoval aj ust. § 39 Obč. zák. a dospel k záveru, že článok III ods.

4 Zmluvy o úvere, podľa ktorého sa účastníci tejto zmluvy o úvere dohodli tak, že splatenie úveru sčasti alebo aj v celej výške je prípustné aj pred dňom splatnosti, minimálne však po troch mesiacoch od uzavretia tejto zmluvy, povinnosť znášať dojednanú splátku mesačného príslušenstva však zostáva zachovaná, pokiaľ sa účastníci tejto zmluvy nedohodnú písomným dodatkom k tejto zmluve inak, je neplatný, a to z dôvodu jeho rozporu s § 39 Obč. zák..

Konštatoval, že i článok III ods. 7 Zmluvy o úvere, v ktorom dlžník vyhlasuje, že v prípade, ak poskytnutý úver s príslušenstvom nebude splácať a nesplatí riadne, včas a v celej výške tak, ako je uvedené v tejto zmluve, a ak sa následkom porušenia zmluvných dojednaní na jeho strane stane veriteľ definitívnym vlastníkom predmetu zabezpečenia pohľadávky, zaväzuje sa nijako nespochybňovať platnosť tejto zmluvy o úvere, ani súčasne uzatvorenej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktoré obe uzatvoril slobodne a bez toho, aby jeho zmluvná voľnosť pri ich uzatváraní bola akokoľvek obmedzená, je tiež neplatný, a to z dôvodu jeho rozporu so základnou právnou zásadou, že nikto sa nemôže dopredu vzdať svojho práva.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a 2 a § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou odvolací súd zmenil rozsudok súdu 1. stupňa, podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť oprel o ust. § 238 ods. 1 O.s.p. a odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol preto, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa jeho mienky odvolací súd správne vychádzal z názoru, že na posúdenie spornej veci treba aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, nesprávne však použil ust. § 502 a § 503 Obch. zák. na zdôvodnenie čiastočného vyhovenia žalobe, pričom aplikácia ust. § 39 Obč. zák. nebola správna, odvolací súd mohol aplikovať nanajvyš ust. § 265 Obch. zák.

Napáda aj rozhodnutie odvolacieho súdu čo do trov konania a tvrdí, že bol v odvolacom konaní prevažne úspešný, keďže odvolací súd odvolaniu žalobcu vyhovel len čiastočne vo zvyšku žalobu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací prejednal vec podľa § 243a ods. 1 veta po bodkočiarku O.s.p. bez nariadenia pojednávania potom, čo zistil, že dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že žalobca sa žalobou došlou súdu dňa 28. 03. 2007 domáha podľa ust. § 80 písm. c/ O.s.p. neplatnosti zmluvy o úvere č. 71003 zo dňa 03. 01. 2007 a zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva z toho istého dňa, ktoré uzavrel so žalovaným. Na základe uvedenej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi sumu 105 000,-Sk a zároveň so žalobcom dohodol úroky z úveru vo výške 5 % celkovej sumy

úveru mesačne t.j. 5 250,-Sk mesačne. Žalovaný na mesačné splátky uvedených úrokov z úveru, ktoré nezahŕňali splátku istiny, vystavil splátkový kalendár k zmluve o úvere č. 71003 zo dňa 03. 01. 2007. Istina 105 000,-Sk bola zahrnutá do poslednej splátky 03. 01. 2010 v sume 110 250,-Sk. Podľa zmluvných podmienok uvedenej zmluvy o úvere, v zmysle čl. III bod 4, splatenie úveru sčasti alebo v celej výške je prípustné aj pred dňom jeho splatnosti, minimálne však po troch mesiacoch od uzavretia tejto zmluvy, povinnosť znášať dojednanú splátku mesačného príslušenstva však zostáva zachovaná, pokiaľ sa účastníci zmluvy nedohodnú písomným dodatkom k zmluve inak. Po neochote zo strany žalovaného súhlasiť s návštevou žalobcu u žalovaného za účelom dohody o splatení úveru pred jeho splatnosťou, žalobca zvolil formu zaplatenia príslušnej istiny spolu s príslušným počtom mesačných splátok úrokov z istiny v zmysle čl. III ods. 4 zmluvy o úvere. Dňa 29. 01. 2007 žalobca na účet žalovaného previedol sumu 120 750,-Sk, ktorú tvorila istina v sume 105 000,-Sk a príslušný počet mesačných splátok z istiny t. j. 3 x 5 205,-Sk. Listom zo dňa 22. 02. 2007 právna zástupkyňa žalovaného oznámila právnomu zástupcovi žalobcu, že podľa čl. III bodu 4 predmetnej zmluvy o úvere povinnosť žalobcu znášať dohodnuté mesačné navýšenie (príslušenstvo) trvá v celom rozsahu až do splatenia poslednej mesačnej splátky úroku z úveru podľa splátkového kalendára, t. j. do 03. 01. 2010, kedy žalovaný vydá žalobcovi potvrdenie o riadnom a včasnom splatení úveru a požiada o spätný prevod vlastníckeho práva k založenej nehnuteľnosti na žalobcu.

Súd I. stupňa posúdil vec podľa ustanovení Obchodného zákonníka podľa ust. § 37 a § 39 Obč. zák. a § 80 písm. c/ O.s.p. a dospel k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem a súd nezistil ani danosť dôvodov neplatnosti sporných zmlúv podľa ust. § 37 ods. 1 a § 39 Obč. zák.

Odvolačný súd v napadnutom rozsudku uzavrel, že naliehavý právny záujem je čiastočne daný, a to do časti úverovej zmluvy, ktorých neplatnosť určil t.j. čl. III ods. 4, ktorý je neplatný pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 Obč. zák., pretože nad únosnú mieru znevýhodňuje žalobcu a poskytuje neprimeranú výhodu žalovanému.

Dovolaťom v tejto súvislosti zastávaný názor, že aplikácia ust. § 39 Obč. zák. nemá v obchodnom záväzkovom vzťahu miesto, nie je správny. Ust. § 1 ods. 1 druhá veta Obch. zák. výslovne použitie predpisov občianskeho práva v obchodných záväzkových vzťahoch ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka zakotvuje. A je nesporné, že ust. § 265 Obch. zák. neriešia situácie upravené ust. § 39 Obč. zák., pričom treba mať na zreteli aj skutočnosť, že na existenciu danosti aplikácie tohto ustanovenia súd musí prihliadať ex offa.

Dovolačný súd usúdil, že odvolačný súd aplikoval ust. § 39 Obč. zák. na čl.III. ods. 4 zmluvy o úvere dôvodne a správne.

Dovolací súd sa stotožnil tiež s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého je neplatný aj čl. III. ods. 7 zmluvy o úvere, v ktorom dlžník vyhlasuje, že v prípade, ak poskytnutý úver s príslušenstvom nebude splácať a nesplatí riadne, včas a v celej výške, tak ako je to uvedené v tejto zmluve a ak sa následkom porušenia zmluvných dojednaní na jeho strane stane veriteľ definitívnym vlastníkom predmetu zabezpečenia pohľadávky, zaväzuje sa nijako nespochybňovať platnosť tejto zmluvy o úvere, ani súčasne uzatvorenej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva, ktoré obe uzatvorili slobodne a bez toho, aby jeho zmluvná voľnosť pri uzatváraní bola akokoľvek obmedzená, je taktiež neplatný, a to z dôvodu jeho rozporu so základnou právnou zásadou, že nikto sa nemôže dopredu vzdať svojho práva.

Ani dovolanie žalovaného čo do rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nepriznal účastníkom náhradu trov konania, nie je dôvodné. Dovolateľ pri svojom tvrdení, že mal úspech v prevažnej miere, pretože odvolací súd zmenil rozsudok súdu I. stupňa len čiastočne a vo zvyšku žalobu zamietol, nevezal do úvahy, že žalobca bol úspešný v podstatných častiach svojej žaloby, pričom záväzné rozhodnutie o týchto častiach nesporne ovplyvní konania žalovaného v rozsudkom nezrušených častiach, o ktorých odvolací súd nerozhodoval z dôvodu, že nebol na to naliehavý právny záujem.

Na tomto základe dovolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je správny a preto dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 veta po bodkočiarku O.s.p. zamietol.

Úspešnému žalobcovi vzniklo podľa § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a 2 § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Pretože mu žiadne nevznikli, dovolací súd mu ju nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. decembra 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia M. N.

